Lieta Nr.C10104814
Lietas arhīva Nr.C 0480-15/05

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 11.februārī, Bauskā

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Tikuma, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 28.novembrī tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – Prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/dzimušās meitas /pers.C/ uzturam. Prasītāja norāda, ka kopdzīve ar Atbildētāju izjukusi. Prasītāja dzīvo kopā ar bērnu. Atbildētājs strādā neoficiāli, saņem invaliditātes pensiju. Atbildētājs bērna uzturēšanā nepiedalās, uzturlīdzekļus dod neregulāri un nepietiekamā apjomā.

Lūdz piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturam 96 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai. Lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties. Prasītāja nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 56.panta piektā daļa nosaka, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz deklarētās dzīves vietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (lietas 11.lapa). Atbildētājs nav iesniedzis rakstveida paskaidrojumu par prasību, nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, nav ziņojis citu adresi saziņai ar tiesu.

CPL 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots. Atbildētājam paziņojums nosūtīts uz deklarētās dzīves vietas adresi (lietas 13.lapa), kur viņam ir pienākums būt sasniedzamam. Tiesa atzīst, ka par procesu ir paziņots. Tiesai ir pamats atzīt, ka Atbildētājs nevēlas izmantot savas tiesības sniegt paskaidrojumus. Ievērojot minēto un apstākli, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis lietas izskatīšanai, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā noteiktajā datumā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība apmierināma.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka Prasītāja un Atbildētājs ir vecāki nepilngadīgam bērnam/pers.C/, dzimusi /datums/ (lietas 9.lapa).

Civillikuma (turpmāk – CL) 177.pants paredz, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā.

CL 178.pants paredz, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Atbildētājs neapstrīd prasītājas norādīto, ka Prasītāja īsteno bērna aprūpi un uzraudzību.

CL 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.* Panta piektā daļa paredz, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665, minimālā mēneša darba alga no 2014.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 320 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2014.gada 1.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam no bērna 7 gadu vecuma, ir 96 *euro* mēnesī katram bērnam.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665" minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 1.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam no bērna 7 gadu vecuma, ir 108 *euro* mēnesī.

Prasītāja norādījusi, ka piedzenamā uzturlīdzekļu summa mēnesī atbilst Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram, un Atbildētājs uzturlīdzekļus dod neregulāri un nepietiekamā apjomā.

Atbildētājs iebildumus pret prasību nav iesniedzis, nav sniedzis pierādījumus, ka piedalās sava bērna uzturēšanā samērā ar savām spējām un mantas stāvokli, bet jebkurā gadījumā vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Bērna uzturēšanas pienākums ir noteikts ar tiesību normām un vecāki nevar tikt no šī pienākuma atbrīvoti nekādos apstākļos. Ņemot vērā, ka

Atbildētāja kā nepilngadīga bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no Atbildētāja piedzenami tādā apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūdz Prasītāja.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, kā to lūgusi Prasītāja, jo ar prasības celšanas dienu Prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk.piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Tiesā nav sniegti pierādījumi par maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

CPL 205.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi- par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.*

Prasītāja izteikusi lūgumu noteikt sprieduma nekavējošu izpildi. Tiesa uzskata, ka lūgums ir pamatots un ir nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam izpildāms nekavējoties, jo bērnam ir nekavējoties nepieciešams materiāls atbalsts no tēva puses un bērna intereses ir prioritāras.

CPL 33.pants nosaka, ka *tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.*

Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 1282,80 *euro* (periods no 2014.gada 28.novembra līdz 31.decembrim- par 1mēnesi un 3 dienām no 96 *euro* ir 105,60 *euro* plus periods no 2015.gada 1.janvāra līdz 28.novembrim- 108 *euro* reiz 10 pilni mēneši ir 1080 *euro* un par 27 dienām no 108 *euro* ir 97,20 *euro*). Valsts nodeva ir 192,42 *euro* (CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta „a" apakšpunkts- 15% no 1282,80 *euro*).

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmā daļa paredz, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.*

Tiesa atzīst, ka no Atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 192,42 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu Atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 5,21 *euro.*

Prasītāja lūgusi piedzīt no Atbildētāja viņas labā tiesāšanās izdevumus.

CPL 44.pants nosaka kārtību kādā atlīdzināmi ar lietas tiesāšanās izdevumi- ar lietas vešanu saistītie izdevumi, kuros ietilpst izdevumi advokāta palīdzības apmaksai.

Atbilstoši CPL 44.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam izdevumi advokāta palīdzības samaksai atlīdzināmi šādos apmēros: *atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 euro,- to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.*

CPL 44.panta ceturtajā daļā noteikts, *ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.*

CPL 44.panta otrā daļa paredz, ka *ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.*

Prasītāja izmantojusi zvērināta advokāta pakalpojumus prasības pieteikuma sastādīšanai, samaksājot par to 50 *euro*. Maksājumu veikšanu pierāda zvērināta advokāta kvīts (lietas 8.lapa).

Tiesa atzīst, ka Prasītājai ir tiesības saņemt atlīdzību no Atbildētāja par izmantotu advokāta palīdzību 50 *euro* apmērā, jo prasība tiek apmierināta.

Pamatojoties uz CPL 34., 35., 42., 56., $56.^{1}$, 74., 93., 189., 193., 199., $204.^{1}$, 205., $250.^{25}$pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2014.gada 28.novembra meitas /pers.C/, dzimusi /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 96 *euro* (deviņdesmit seši eiro) mēnesī līdz 2014.gada 31.decembrim, bet sākot no 2015.gada 1.janvāra 108 *euro* (viens simts astoņi eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus 50 *euro* (piecdesmit eiro). Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 192,42 *euro* (viens simts deviņdesmit divi eiro 42 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,21 *euro* (pieci eiro 21 cents). Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumi valsts labā maksājami- valsts nodeva: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva, norādot maksājuma mērķī ziņas lietas identificēšanai, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis- 21499, norādot ziņas lietas identificēšanai. Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma- 2015.gada 11.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Tikuma